

การศึกษาโครงการครูชาวต่างประเทศสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร



นาง ถัดดา อมตชีวิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-030-061-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF ENGLISH TEACHING BY NATIVE SPEAKER PROJECT IN
ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Mrs. Ladda Amatashewin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Elementary Education
Department of Elementary Education
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2000

ลัดดา อมตชีวิน : การศึกษาโครงการครูชาวต่างประเทศสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF ENGLISH TEACHING BY NATIVE SPEAKER
PROJECT IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร.แรมสมร อยู่สุภาพร
202 หน้า. ISBN 974-030-061-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงการครูชาวต่างประเทศสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานครใน 4 ด้านคือ การปฏิบัติงานตามนโยบายของโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ การจัดการเรียนการสอนตาม
โครงการของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
ภาษาอังกฤษตามโครงการของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ ศึกษานิเทศก์ 5 คน ผู้บริหารโรงเรียน 23
คน หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) 23 คน ครูชาวต่างประเทศ 27 คน ครูสอนภาษาอังกฤษ 151 คน และนัก
เรียนประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 329 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม แบบ
สังเกตพฤติกรรม และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ในการปฏิบัติงานตามนโยบายของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่
ใหญ่จัดประชุมฝ่ายวิชาการของโรงเรียน และประชุมครูสอนภาษาอังกฤษทุกระดับชั้นให้ทราบวัตถุประสงค์และแนวทางในการ
ปฏิบัติ โดยมอบหมายให้ฝ่ายวิชาการและหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) จัดทำโครงการของโรงเรียนและแต่งตั้งผู้
ประสานงานในการจัดการเรียนการสอน และคัดเลือกครูชาวต่างประเทศ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การสอน
อย่างน้อย 2 ปี มีการจัดปฐมนิเทศครูชาวต่างประเทศที่รับมาสอนในโรงเรียนให้ทราบวัตถุประสงค์ของโครงการ และการเตรียม
การสอนส่วนชั่วโมงในการสอนสำหรับครูชาวต่างประเทศ พบว่าโรงเรียนจัดชั่วโมงการสอนดังนี้ ระดับ ป.1-4 สอนสัปดาห์ละ 1
ชั่วโมง ระดับ ป.5-6 สอนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

การจัดการเรียนการสอนตามโครงการพบว่า ส่วนมากโรงเรียนจะจัดให้ครูชาวต่างประเทศสอนคนละ 15-20
ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และจัดให้สอนในระดับชั้น ป.4-6 เนื้อหาในการสอนพบว่า ครูชาวต่างประเทศส่วนมากจะพิจารณาเนื้อหา
ร่วมกับครูสอนภาษาอังกฤษ โดยยึดเนื้อหาตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ภาษาที่ใช้สอนส่วนมากใช้อังกฤษ ทั้งหมด
ถ้านักเรียนไม่เข้าใจคำสั่งหรือความหมายของคำศัพท์ ครูชาวต่างประเทศจะสาธิต หรือทำท่าทางประกอบการอธิบาย ลักษณะการ
สอนจะเน้นให้นักเรียนฝึกการพูดและคิด กิจกรรมที่ใช้สอนส่วนมากจะเป็นกิจกรรมการเล่าเรื่องจากภาพ และการใช้บทบาท
สมมุติ ในการสอนแต่ละครั้งจะเน้นความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม สื่อที่ใช้พบว่าส่วนมากใช้รูปภาพ ใช้ของจริงโดยจัดหามา
เอง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ด้านทักษะการฟังและการพูดของนักเรียนที่ได้รับการสอนจากครูชาวต่างประเทศมี
ผลสัมฤทธิ์ที่ดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนกับครูชาวต่างประเทศ แต่ทักษะการอ่านและการเขียนไม่ต่างกัน

ความพึงพอใจของนักเรียน นักเรียนส่วนมากพอใจในบุคลิกภาพของครูชาวต่างประเทศที่ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็น
กันเอง แต่งกายสุภาพเรียบร้อย และให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง รองลงมาคือ ความพึงพอใจในบรรยากาศของชั้นเรียนที่สนุก
มีอิสระในการทำกิจกรรม ครูคอยชี้แนะให้กำลังใจเมื่อทำผิด ทักทายและพูดคุยกับนักเรียนอย่างเป็นกันเอง

ภาควิชา.....ประถมศึกษา.....
สาขาวิชา.....ประถมศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2543.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

408 37617 27 ; MAJOR ELEMENTARY OF EDUCATION

KEYWORD : ENGLISH TEACHING, SPEAKER PROJECT, ELEMENTARY SCHOOL—TEACHING.

LADDA AMATASHEWIN : A STUDY OF ENGLISH TEACHING BY NATIVE SPEAKER PROJECT IN
ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR DR. RAMSAMORN YOOSATHAPORN,
Ph.D. 202 pp. ISBN 974-030-061-8

The objective of the study is to study the English teaching by native speakers in elementary schools under the jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration in various aspects as follows : performing in their duty according to the policies of the schools joining the project, classroom management according to the program, the students' English learning achievement, and the students' satisfaction in English learning in the program set by the schools. The subjects consist of 5 educational supervisors, 23 school administrators, 23 heads of extra curricular courses (English), 27 foreign teachers, 151 Thai English teachers and 329 grade 1-6 students. The research tools consist of a document analysis form, a questionnaire, behavior observation forms, and achievement tests. The data is analyzed by frequency distribution and percentage calculation.

The results of the study show that regarding the school policies, most school administrators have held meetings for their academic division and English language teachers of every level to inform them of the objectives and practice guidelines. The academic division and head of extra curricular courses (English) were assigned the job of writing up the school project, appointing a course coordinator, selecting foreign teachers who are university graduates with a minimum of 2 year experiences in teaching, organizing an orientation session for foreign teachers in the school and informing them of the project's objectives and asking them to prepare lesson plans. It was found that in grades 1-4, foreign teachers meet with the students one hour a week, and for grades 5-6, two hours a week.

In terms of teaching schedules, it is found that each foreign teacher is assigned to teach 15-20 hours per week, most of which are spent teaching students in grades 4-6. In terms of content, in most cases foreign teachers would consider the content with their Thai colleagues and follow the English course syllabus set in 1997. The material of teaching is mostly English. If students do not understand the instruction or the meaning of some vocabulary items, the foreign teachers will demonstrate or mime while explaining to them. The teaching style is focused on urging the students to practise speaking and to think. Most of the activities are role – plays and a storytelling from a picture. In each session, the emphasis is placed on students' participation in classroom activities, and the material are pictures or real objects that the teachers provide themselves.

As for learning achievement, students who have learnt speaking and listening with native speakers achieve higher scores than those who did not study with native teachers. However, groups' scores on writing and reading do not differ.

In terms of students' satisfaction, most of the students like the personality of the foreign teachers most because they are lively, friendly, dressed appropriately and attentive to the students. The students also like them because they are satisfied with the classroom atmosphere which is fun and with freedom in doing the activities while the teachers provide feedback and encouragement as well as greet and talk to the students in a friendly manner.

Department..... of Elementary Education
Field of study..... Elementary of Education

Student's signature..... *Ladda Amatashewin*
Advisor's signature..... *Ramsamorn Yoosathaporn*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สถาพร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจเป็นอย่างดี งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อูมา สุคนธมาน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. วรวรรณ เหมชะญาติ ที่ได้ร่วมกันเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พิศรวัลย์ โกวิทวาทิ อาจารย์ ศศิธร พูลทอง อาจารย์ ละมุน พวงเงิน อาจารย์ สุพร ประเสริฐศิลป์ และอาจารย์ วัจนา พิพัฒน์ทศพล ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้สละเวลาพิจารณาความเหมาะสมและความถูกต้องของเนื้อหา และภาษาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร โรงเรียน คณะครูอาจารย์ทุกท่าน และนักเรียนทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ นางกันยรัตน์ ประสมทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย และเพื่อนร่วมงานทุกคนที่ให้ความอนุเคราะห์ และเป็นกำลังใจ งานวิจัยฉบับนี้ประสบความสำเร็จ

ลัดดา อมคชีวิน

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่		
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร.....	9
	ลักษณะการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	12
	หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539.....	15
	วิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ.....	19
	ความหมายของการสื่อสาร.....	27
	แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสาร.....	28
	หลักการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....	30
	บรรยากาศการสื่อสารในชั้นเรียน.....	31
	สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....	32
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
	การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 50
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 114
รายการอ้างอิง 122
ภาคผนวก 127
ภาคผนวก ก	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 128
ภาคผนวก ข	รายชื่อโรงเรียนที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย..... 129
ภาคผนวก ค	ตัวอย่างแบบวิเคราะห์เอกสาร..... 130
ภาคผนวก ง	ตัวอย่างแบบสอบถามศึกษานิเทศก์..... 132
ภาคผนวก จ	ตัวอย่างแบบสอบถามผู้บริหาร โรงเรียน..... 139
ภาคผนวก ฉ	ตัวอย่างแบบสอบถามหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ(ภาษาอังกฤษ)..... 147
ภาคผนวก ช	ตัวอย่างแบบสอบถามครูชาวต่างประเทศ..... 158
ภาคผนวก ซ	ตัวอย่างแบบสอบถามครูสอนภาษาอังกฤษ..... 178
ภาคผนวก ฌ	ตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจนักเรียน..... 186
ภาคผนวก ฎ	ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนครูชาวต่างประเทศ..... 189
ภาคผนวก ฏ	ตัวอย่างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6..... 193
ประวัติผู้เขียน 202

สารบัญดาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและคำร้อยละของแบบวิเคราะห์เอกสารของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ.....	51
2	จำนวนและคำร้อยละของศึกษานิเทศก์ ฝ่ายภาษาต่างประเทศ จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	53
3	จำนวนของศึกษานิเทศก์ ฝ่ายภาษาต่างประเทศ ในด้านความเป็นมาของโครงการ การคัดเลือกโรงเรียนและ การเตรียมบุคลากร.....	55
4	จำนวนของศึกษานิเทศก์ ฝ่ายภาษาต่างประเทศ ในด้านการคัดเลือกโรงเรียนครูชาวต่างประเทศ การติดตามและการประเมินผลการเรียนการสอน.....	58
5	จำนวนของศึกษานิเทศก์ ฝ่ายภาษาต่างประเทศ ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ.....	60
6	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหาร โรงเรียน จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	62
7	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหาร โรงเรียน ในด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติการเตรียมบุคลากร.....	63
8	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหาร โรงเรียน ในด้านการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนการจัดกิจกรรม.....	64
9	จำนวนและคำร้อยละของหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ(ภาษาอังกฤษ) จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	72
10	จำนวนและคำร้อยละของหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ(ภาษาอังกฤษ)ในด้านการดำเนินโครงการ และการนำหลักสูตรภาษาอังกฤษไปปรับใช้.....	75
11	จำนวนและคำร้อยละของหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ(ภาษาอังกฤษ)ในด้านเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การติดตามและการประเมินผลการเรียน.....	79
12	จำนวนและคำร้อยละของหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ(ภาษาอังกฤษ)ในด้านปัญหาที่พบในการสอนของครูชาวต่างประเทศ.....	83
13	จำนวนและคำร้อยละของครูชาวต่างประเทศ จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	87
14	จำนวนและคำร้อยละของครูชาวต่างประเทศ ในด้านนโยบายและหลักสูตร เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน การสนับสนุนกิจกรรม.....	90
15	จำนวนและคำร้อยละของครูชาวต่างประเทศ ในด้านปัญหาการเรียนการสอน.....	95
16	จำนวนและคำร้อยละของครูสอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	97
17	จำนวนและคำร้อยละของครูสอนภาษาอังกฤษ ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและการสอนภาษาอังกฤษร่วมกับครูชาวต่างประเทศ.....	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	จำนวนและคำร้อยละของครูสอนภาษาอังกฤษในด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	102
19	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	105
20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6...	107
21	จำนวนครั้งและคำร้อยละในการสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูชาวต่างประเทศ.....	109
22	ค่าเฉลี่ยจากคะแนนแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6...	113